

KOTMANOVSKÉ OKO

Najnovšie správy a novinky

Noviny obce Kotmanová
December 2021
Ročník: XI
Číslo: 1
Samostatne nepredajné
Vychádza 2x ročne

Z redakcie

Prebehlo odovzdanie štafety šéfredaktorky a redakčnej rady

V ostatnom číle Kotmanovského oka na sklonku roka 2020 sa pri tvorbe obecných novín s nami rozlúčila ich doterajšia dlhoročná šéfredaktorka pani Ing. Edita Pekárová. Touto cestou sa chceme podľať jej a aj všetkým členom redakčnej rady, ktorí pomáhali od samého začiatku naše noviny krovať. Za Vašu doterajšiu prácu v mene nás všetkých ĎAKUJEME.

Život ide ďalej a aj my sme sa po zrelých úvahách rozhodli pokračovať v započatom, pokračovať vo vydávaní obecných novín. Tešíme sa, že pozvanie do redakčnej rady prijali jej noví členovia v nasledovnom vložení: Iveta Belicová (pracovníčka obecného úradu) – šéfredaktorka a členovia redakčnej rady Janka Maďarová, Ján Kolčák a Mgr. Mária Oravcová. Dúsfame, že aj počas nasledujúcich rokov sa nám podarí naplniť Vaše očakávania, prinášať pravdivé a zaujímavé informácie, a že nám aj nadáľ budete preukazovať Vašu priazeň. Pri tejto príležitosti, by sme sa chceli na Vás obrátiť s prosbou o spoluprácu - ak máte zaujímavé námyty, prípadne típy na ďalšie pútavé príspevky, neváhajte sa obrátiť na našu redakciu.

Teraz si už prosím, prelistujte prvý tohtoročné vydanie našich obecných novín. Snáď sa Vám nový dizajn zapáčí a naše príspevky budete čítať radi.

Veľa optimizmu, úsmevu na tvári, radosti zo života, no hlavne veľa zdravia, Vám úprimne z celého srdca prajú všetci členovia redakčnej rady.

Panoramá Kotmanovej. Foto Andrej Rapco

Úvodné slovo

Vážení spoluobčania, milí čitatelia

Reč je obrovským darom pre človeka. Jej Pokračovaním vo vydávaní obecných novín pôsobenie vo svete informácií je neprekonateľné. určitým spôsobom splatíme nás dlh starším Reč vo forme tvoriacich slov a následne slová spoluobčanom, pre ktorých elektronická premietnutie do písma nám však ponúkajú komunikácia formou internetu, facebook-u a všeobecne dlhotrvajúci informačný efekt. návštevy webovej stránky obce je mimo Informovanosť je dôležitá pre každé jedno možnosti ich komunikačného priestoru. Som spoločenstvo a naša obec nie je výnimkou. Som rada, že sa opäť sformovala skupinka si vedomá toho, že informovanosť občanov v vynikajúcich ľudí, ktorí myšlienku vydávania našej obci má svoje nedostatky a je ju potrebné obecných novín chápu ako výzvu a aj napriek neustálom zlepšovať. Po dlhej dobe plánovania, prvotnej neskúsenosti je nás spoločný cieľ jasný zastrájania sa a prípravy, kedy bolo vždy niečo – pokračovať vo vydávaní obecných novín ako v dôležitejšie, prichádza dnes deň, kedy opäťovne tradíciu a nielen ako jednorazový projekt. držite (po odstúpení „starej“ redakčnej rady) Dovoľte mi preto, aby som sa touto cestou podľať redakčnej rade – ako aj ostatným autorom článkov, vďaka ktorým dnes môžete na chvíľu spomaliť a prečítať si týchto párov strán. Redakčná rada však vstupuje na neprebádané územie a musí sa vysporiadať so všetkými úskaliami a problémami doteraz neznámeho terénu. Prosím, nebudme k autorom ihneď kritickí, vážme si ich snahu a odhadlanie. Ja im za to z celého srdca úprimne ĎAKUJEM!

Mgr. Mária Oravcová – starostka obce

Aplikácia na odvoz odpadu

v spolupráci s firmou ENVI-PAK sme od 01.03.2021 priniesli aplikáciu s prehľadným harmonogramom odvozu odpadu pre našu obec.
Pokračovanie na str. 2

Dni obce Kotmanová

Už 11-ty krát sa v sobotu 24. júla 2021 stretli nielen Kotmanovčania na akcii Dni obce Kotmanová. 10. ročník tohto už tradičného podujatia priniesol dobrú náladu a príjemnú atmosféru
Viac na str. 3

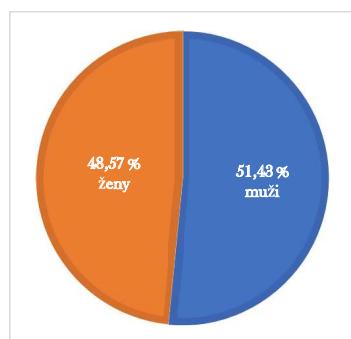
Z Kotmanovej na Šušňov vrch

O príjemné zážitky z turistických prechádzok sa s nami podielil náš chalupár a väsnivý turista Miroslav Pilát, ktorý má naše okolie poctivo odbicyklované.

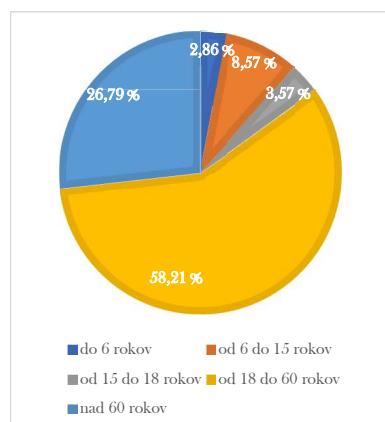
Viac na str. 6

Štatistika obyvateľstva obce Kotmanová

K 31. decembru 2020 bolo v našej obci 280 obyvateľov na trvalom pobytne, z toho 144 mužov (čo predstavuje 51,43%) a 136 žien (čo predstavuje 48,57%). Priemerný vek obyvateľov našej obce bol k sledovanému obdobiu 44,21 rokov.

Graf č. 1
Podiel mužov a žien v obci v roku 2020

Graf č. 2
Veková štruktúra obyvateľov obce v roku 2020

Prírastky a úbytky obyvateľov v roku 2020

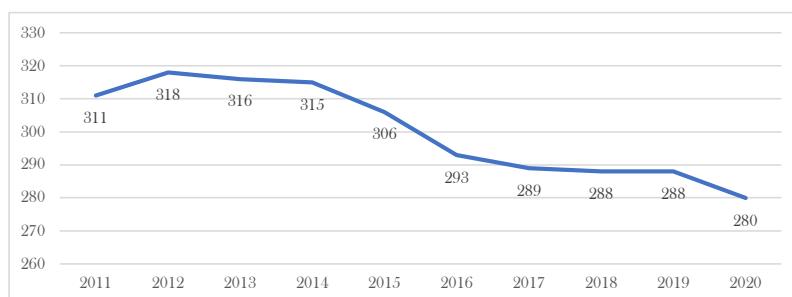
Narodení	2
Pristáhovaní	0
Zomretí	9
Odstáhovaní	1

Na Slovensku prebehlo v roku 2021 elektronické sčítanie obyvateľov

Historicky prvé elektronické sčítanie obyvateľov (ESO) sa začalo 15. februára 2021 a trvalo do 31. marca 2021. Toto bola prvá fáza sčítania tzv. samosčítanie, kedy sa mohli obyvatelia sčítať sami pomocou svojho mobilu, tabletu či PC. Druhá fáza sčítania bolo asistované sčítanie, keď mali obyvatelia možnosť sčítať sa pomocou stacionárneho asistenta na kontaktnom mieste zriadenom na obecnom úrade, alebo pomocou mobilného asistenta, ktorý na požiadanie navštívil obyvateľa v jeho domácnosti. Väčšina obyvateľov našej obce sa samosčítala a malá časť využila aj službu stacionárneho asistenta na kontaktnom mieste. Sčítanie bolo ukončené 13. júna 2021. Zisťovaný stav obyvateľov bol k 1.1.2021. Ku dňu 13. jún 2021 sa sčítalo z celkového počtu obyvateľov našej obce 280 až 276 obyvateľov, čo predstavuje 98,57%. Touto cestou sa chcem, ako kontaktná osoba pre sčítanie v obci Kotmanová, veľmi pekne podčiarkať občanom našej obce, že ku sčítaniu pristupovali zodpovedne.

Iveta Belicová – kontaktná osoba pre ESO

Graf:
Prehľad vývoja počtu obyvateľov obce Kotmanová od posledného sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011

Aplikácia ODVOZ KOMUNÁLNEHO ODPADU

Vážení spoluobčania,

v spolupráci s firmou ENVI-PAK sme od 01.03.2021 priniesli aplikáciu s prehľadným harmonogramom odvozu odpadu pre našu obec. Zapnite si upozornenia a už nezabudnite naplniť alebo vyložiť kontajner na ulici včas pred odvozom smetiarmi.

Aplikáciu si môžete do Vašich mobilných telefónov stiahnuť nasledovne:

V OBCHOD PLAY si nainštalujte aplikáciu „Odvoz Odpadu“ priamo do mobilu a v nastaveniach si vyberte našu obec Kotmanová a nastavte si deň a hodinu kedy Vás aplikácia upozorní na odvoz komunálneho alebo triedeného odpadu.

Harmonogram odvozu odpadu pravidelne zverejňujeme aj v koncorčnom čísle Kotmanovského oka, v novoročných kalendároch, ktoré sa distribuujú do každej domácnosti ako aj na <https://www.kotmanova.sk/-zivotne-prostredie>.

Pre nainštalovanie aplikácie môžete použiť aj hore uvedený QR kód. Jednoducho namierte fotoaparát vásloho telefónu na QR kód, ten ho prečíta a presmeruje vás na stránky OBCHOD PLAY priamo na aplikáciu „Odvoz odpadu“.

Dni obce Kotmanová 2021

Už 11-tykrát sa v sobotu 24. júla 2021 stretli nielen Kotmanovčania na akcii Dni obce Kotmanová. Od skorých ranných hodín finišovali prípravy kultúrno-spoločenského podujatia, ktoré sa v našej obci traduje už od roku 2010, kedy sa Stretnutie heligónkarov uskutočnilo po prvý krát nultým ročníkom. V roku 2020 sa kvôli zlej pandemickej situácii podujatie nekonalo a tak po malej prestávke, sa tak trochu aj s obavami chystal jubilejný 10. ročník Stretnutia heligónkarov. V tento deň sme si pripomenuli 628. výročie prvej písomnej zmienky o obci Kotmanová.

Deň obce začal krásnym slnečným počasím a celý deň sa niesol v teplej a slnečnej atmosfére. Dopoludnia sa pri KD stretli mnohí nadšenci, milovníci nielen ľudovej hudby, ale predovšetkým ochotní obyvatelia našej a aj susednej obce, ktorí boli počas celého dňa nápmocní či už pri dokončovaní výzdoby, skladaní pódia a rozkladaní balíkov sena, ktoré poslúžili ako sedenie pre návštěvníkov. Všade rozvoniali guľáše, kapustnica, držky i domáce koláčiky šíkovaných kotmanovských ženičiek. Stretli sa tu spoluobčania, priatelia a hostia z verejného života, ktorí sú nápmocní pri rozvoji a reprezentácii našej obce.

Obec ako organizátor tohto kultúrno-spoločenského podujatia pripravila program predposlednej júlovej soboty bohatý. Kultúrny program otvorili starostka obce Mgr. Mária Oravcová a poslanec Bansko bystrického samosprávneho kraja Ing. Branislav Hámorník. Celý areál kultúrneho domu dýchal aktivitymi a na pódiu sa predstavili heligónkari z rôznych kútov bansko bystrického kraja. Hostom programu bola pani Anna Šatanová v sprievode s Ľudovou hudbou z Novohradu. Toto všetko svojim vtipom popretkávali ľudoví rozprávači Mária Kropáčová a Juraj Matiaš. Kto nemal chuť sledovať program na javisku, mohol si pochutnať na chutných guľášoch, langósoch, pečených klobásach, syroch, medovníčkoch, varenej kukurici a cukrovej vate. Občerstvenie vo forme rôznych guľášov pripravili poľovníci z PZ Dobroč – skupina Kotmanová, Štefan Stankovič so svojimi synmi a ich kamarátkami, obec Točnica, obec Veľká Ves, ktorá navarila tradičnú brdársku kapustnicu a svojím kulinárskym nadaním prispel aj pán Pavel Malček, ktorý sa toho roku podujal na varenie držiek.

Host programu: pani Anna Šatanová a Ľudová hudba z Novohradu

10. ročník tohto už tradičného podujatia priniesol dobrú náladu a príjemnú atmosféru a program, v ktorom si určite každý našiel to svoje. Stretli sa tu rodiny, susedia, prišli mnohí turisti, návštěvníci našej obce a ani počasie, ktoré trošku postrašilo vysokými teplotami, divákov neodradilo. Deň obce teda splnil svoje posланie. Aj tento rok sa vydaril a prekročil hranicu 600 návštěvníkov.

Dobrá náladu pokračovala aj počas ľudovej zábavy pri Ľudovej hudbe z Novohradu pod vedením primáša Pavla Chlebničana. Ľudová hudba svojim vystúpením dala skvelú bodku za príjemným popoludním – Dni obce Kotmanová a 10. ročníkom Stretnutia heligónkarov.

Tento cestou úprimne ďakujem poslancom OZ s ich rodinami, pracovníčke OcÚ s rodinou, ženičkám, ktoré boli ochotné opäťovne zapožičať svoje výšivky na výzdobu KD a napieť chutné domáce koláčiky, PZ Dobroč - skupina Kotmanová, obciam Točnica a Veľká Ves, sponzorom a v neposlednom rade všetkým zúčastneným spoluobčanom ako aj rodákom z obce Kotmanová, ktorí akýmkol'vek spôsobom prispeli pri organizovaní tohto podujatia a boli tak nápmocní pri šírení dobrého mena našej obce.

Vrelá vďaka Vám všetkým - Vaša starostka.

Fotografie vyhotobil: Ján Kolčák a Milan Alberty

Pri naberaní guľáša.

Juraj a Stela Krahlcovci z Kokavy nad Rimavicom

10. ročník Stretnutia heligónkarov v Kotmanovej – 628. výročie prvej písomnej zmienky o obci

Spoločenská kronika

Príroda je neuveriteľne múdra a riadi sa svojimi zákonitostami. Každé ročné obdobie má svoje krásy a očarúva nás. Jar symbolizuje zrod a začiatok života. Leto prekypuje svojou nádherou tepla, kvitnúcich kvetov a jeseň zase svojimi darmi plodov.

Aj ľudský život má svoje zákonitosťi zrodu, plného života i dozrievania v zrelem veku.

A čas letí jak vtáci nedozerní. V živote všetkých nás sú milníky, pri ktorých sa na chvíľu zastavíme a zamýšľame sa nad tým, aký kus cesty sme prešli, čo sa nám podarilo a čo nie.

Aj vy, milí naši jubilanti, sa právom zamýšľate nad prežitou etapou svojho života.

Dovoľte nám, aby sme k Vašim túžbam a želiam pripojili aj tie naše. Želáme Vám pevné zdravie, veľa radosti, šťastia, pohody, lásky, úspechov v rodinnom aj pracovnom živote.

Janka Maďarová, redakčná rada, poslanci OZ a starostka obce

Oslávili okrúhle jubileum v I. polroku 2021

Lauko Milan
Šuľan Ondrej
Bradová Elena
Oravcová Nataša
Oláhová Irena
Oravec Juraj
Urbančíková Magdaléna
Maďarová Janka
Majoroš Mikuláš
Petrík Ján
Pívka Jaroslav

Privítali sme do života

Rebeka Oláhová
Sabína Šemodová

Nech Vám v zdraví, láske rastie,
Nech Vám dáva iba šťastie,
vo dne v noci, skrátku stále,
nech Vás teší dieťa malé

Opustili nás

Dana Lauková

Roztrhla sa niť, už sa nedá spojiť,
život vyhasol, zostáva spomienka

Pripravujeme

Rozhovory s našimi občanmi

Zasadnutie obecného zastupiteľstva

V I. polroku 2021 sa konalo riadne zasadnutie OZ dňa 21.4.2021. Na zasadnutí boli prítomní všetci piati poslanci.

Hlavné body zasadnutia:

* **Záverečný účet obce za rok 2020**- poslanci OZ schválili návrh Záverečného účtu obce Kotmanová za rok 2020 . Prebytok rozpočtového hospodárenia za rok 2020 vo výške 16 655,62 € jednohlasne schválili na tvorbu rezervného fondu.

* **Správa o kontrolnej činnosti HK na rok 2020** – správu hlavnej kontrolórky obce Ing. Gabriely Fábiánovej zobraťi poslanci OZ na vedomie

* **Plán kontrolnej činnosti HK obce na rok 2021** – k plánu kontrolnej činnosti HK obce Kotmanová nemali poslanci výhrady a schválili návrh plánu.

* **Kotmanovské oko** – starostka obce informovala poslancov OZ, že Ing. Pekárová, ktorá pôsobila ako šéfredaktorka Obecných novín „ Kotmanovské oko“ 10 rokov sa rozhodla ukončiť činnosť na tomto poste. Na základe uvedenej skutočnosti schválili poslanci na návrh starostky obce novú redakčnú radu v zložení : Iveta Belicová, Janka Maďarová, Ján Kolčák a Mgr. Mária Oravcová a odporučili starostke vymenovať za šéfredaktorku Ivetu Belicovú.

* **Žiadosť o finančný príspevok DSS Rožňava** – poslanci schválili žiadosť Domova sociálnej služby For Region Rožňava , kde je umiestnený náš spoluobčan , finančný príspevok vo výške 22,32 €.

* **Žiadosť o finančný príspevok – Vladimír Brada**- starostka obce predložila poslancom OZ žiadosť nášho spoluobčana p. Vladimíra Bradu o finančný príspevok na pec na ústredné kúrenie, vzhľadom na jeho zlú finančnú situáciu a tiež zdravotný stav. Žiadosť nebola na tomto zasadnutí schválená. Poslanci OZ odporučili starostke obce zvolať stretnutie všetkých majiteľov predmetného rodinného domu a presunúť žiadosť na budúce rokovanie OZ.

* „**Cújov dom**“ – ako je už občanom známe obec sa rozhodla ešte v roku 2019 odkúpiť dom so súpisným číslom 121 spolu aj s pozemkami so zámerom stavby parkoviska pri cintoríne. Bol to zdľahý proces, nakol'ko tam bolo veľa majiteľov, ale v rokoch 2019-2020 sa podarilo odkúpiť väčšinovú čiastku, nakoniec zostala len štátna čiastka SR na pozemkoch v podiele 9/27. Na rokovanie OZ 21.4.2021 poslanci OZ v Kotmanovej schválili odkúpenie štátnej čiastky SR a čerpanie rezervného fondu vo výške 500,- € na kúpnu cenu na základe znaleckého posudku. S potešením môžeme konštatovať, že k 30.6.2021 je celá nehnuteľnosť spolu aj s pozemkami výlučne vo vlastníctve obce Kotmanová.

* **Rozpočtové opatrenie č. 1/2021**- poslanci schválili rozpočtové opatrenie č. 1/2021 kde zmeny nastávajú len v presune jednotlivých položiek v rámci schváleného rozpočtu a navýšenie rozpočtu o účelovo určené prostriedky zo štátneho rozpočtu – transfer na sčítanie obyvateľov a refundácia nákladov na testovanie.

* **Ondrej Belica- stanovisko k výstavbe chaty v extravidé obce Kotmanová**- poslanci OZ schválili pozemky parcellné čísla 416/7 a 416/8 na pripravovaný zámer staviteľa. Pripomíname, že sa nejedná o schválenie výstavby, ale schválenie využitia pozemkov k pripravovanému stavebnému zámeru.

* **Diskusia, Rôzne**- starostka informovala o vykonanej finančnej kontrole z PPA- projekt rekonštrukcie KD a s potešením mohla oznámiť, že finančné prostriedky z PPA boli poukázané obci Kotmanová a nadväzne sa s nimi splatil krátkodobý úver vo výške 97 574,27 €, ktorý obec načerpala v roku 2020 na pred financovanie projektu.

Poslanci prerokovali žiadosť p. Vrbinaka o odkúpenie panelov pri kravinoch a zároveň schválili ich odpredaj pre žiadateľa v cene 43,- € / ks.

Ďalej poslanci schválili výstavbu plotu v škôlke a čerpanie rezervného fondu na túto výstavbu vo výške 5 000,- €. Starostka v rámci tohto bodu informovala o budovaní vodovodu v obci. Momentálne pre tento rok sa plánuje ako prvý krok spustiť verejné obstarávanie na projektovú dokumentáciu.

Iveta Belicová zapisovateľka

Pandémia nového koronavírusu

Všetci dobre vieme, že aktuálna situácia s pandémiou nového koronavírusu je veľmi vážna. Už sú to pomaly dva roky, čo bol na Slovensku potvrdený prvý prípad covidu. Rovnako ako ostatné krajiny, aj nás zasiahla pandémia. V médiách je nadálej prvou správou dňa počet nových prípadov i počet úmrtí. Pandémia sa výrazne dotýka života nás všetkých, našich rodín, priateľov a známych. Zasiahla nás v každej oblasti nášho života, či už súkromnej, spoločenskej ale i tej pracovnej. Dala nám nový pohľad na krehkosť života, ale aj viac času na rodinu. Priniesla nám *testovanie, neskôr očkovanie, na ktoré majú ľudia rôzne názory, často plné emócií*. Vláda SR a Úrad verejného zdravotníctva opäťovne sprisňujú opatrenia, ktoré je treba dodržiavať. V tejto chvíli Vás oslovujeme s prosbou i naliehaním: budte opatrní a dodržiavajte všetky opatrenia, treba nám obmedziť pohyb na verejnosti, obmedziť svoje kontakty v rámci rodiny, kamarátov a známych. **Dbajte na bezpečnú vzdialenosť a vysokú pozornosť venujte hygiene rúk.** (*Nezabúdajte na Respirátor – Odstup – Ruky*). Už teraz vieme, že disciplína, súdržnosť, ohľaduplnosť a vzájomná úcta nám pomôžu prekonať túto neľahkú situáciu. Nech nás všetko zlé obchádza a rodina i priatelia podržia.

Pevné zdravie Vám všetkým praje – redakčná rada, poslanci OZ a starostka

V prípade, že sa ocitnete v karanténe, neváhajte nás kontaktovať. Radi Vám budeme nápomocní pri nákupoch, donáške liekov a podobne....047/ 43 97 109 alebo 0905 270 590

Prehľad výsledkov testovania v obci Kotmanová

Každé kolo testovania sme organizovali s dôrazom na zabezpečenie bezpečnosti všetkých zúčastnených a plynulosť chodu bez čakania. Popri tom sa snažili testovanie zabezpečovať materiálne aj personálne tak, aby bola prevádzka nášho MOM (mobilného odberového miesta) efektívna.

I. kolo celoplošného testovania prebiehalo pod názvom „Spoločná zodpovednosť“ a konalo sa 31.10.2020 v čase od 7.00-22.00 hod. Počas celého dňa sa v našej obci otestovalo 283 osôb, bez výskytu pozitivitu. Celé testovanie prebiehalo pod záštitou ministerstiev zdravotníctva, vnútra a obrany. II. kolo celoplošného testovania sa v okrese Lučenec nerealizovalo.

Po druhý krát sa v našej obci testovalo počas plošného testovania pod názvom „Zachráňme spolu životy“ dňa 23.01.2021 v čase od 8.00-20.00 hod. Obec Kotmanová ako aj iné obce a mestá zriadila a otvorila vlastné mobilné odberové miesto (MOM). Počas celého dňa sme otestovali 170 osôb, z toho bola 1 osoba pozitívna – obyvateľ našej obce.

Po tretí krát sa testovacie miesto MOM Kotmanová otvorilo dňa 13.02.2021 (po dohode s okolitými obcami sme sa začali striedať pri testovaní, nakoľko zabezpečenie fungovania MOM bolo náročne nielen po fyzickej stránke, ale bolo predovšetkým finančne nákladné. Každá jedna „obecná MOM“ si musela vedieť na prevádzkové náklady zarobiť sama a to otestovaním dostatočného množstva osôb – v našom prípade bolo potrebné otestovať min. 200 osôb). Počet vykonaných testov cez deň stúpol na 337 ks, z toho boli 2 osoby pozitívne, no iba jedna z našej obce.

Štvrtý krát naša samospráva testovala dňa 13.03.2021.

Počet vykonaných testov cez deň sa vyšplhal na 354 ks, z toho 0 pozitívnych.

Piaty krát sa u nás opäť testovalo dňa 10.04.2021.

Počet vykonaných testov mierne klesol na 304 ks. Z toho bola jedna osoba pozitívna – obyvateľ obce Kotmanová.

Posledný krát MOM Kotmanová testovalo dňa 08.05.2021.

Počas dňa sa vykonal 194 ks testov s nulovou pozitivitou. Pandemická situácia sa príchodom jari a leta zlepšovala a tak testovanie už nebolo nutné vykonávať. Nakoniec Vláda SR rozhodla o zrušení bezplatného antigénového testovania v MOM, ktoré spravovali obce a mestá k 30.06.2021.

Tento cestou ďakujeme za pomoc a ochotu pri zriaďovaní, zabezpečovaní a pri organizačno-technickej príprave MOM. V mene nás všetkých obyvateľov obce Kotmanová patrí zo srdca podčakovanie celému zdravotníckemu personálu, administratívnym pracovníkom, poslancom OZ, aktivačným pracovníkom. V neposlednom rade patrí vďaka aj Vám všetkým občanom, že ste pristupovali k pandémii zodpovedne a prišli ste sa otestovať a tiež Vám patrí podčakovanie za trpežlivosť, toleranciu a disciplinovanosť pri čakaní na testovanie.

Sledujte príznaky a naliehavé varovné signály

- Zamerajte sa na možné príznaky COVID – 19, najmä na horúčku, kašeľ a dýchavičnosť. Ak máte pocit, že sa u Vás objavia príznaky, zavolajte svojho lekára.
- Ak sa u Vás objavia naliehavé varovné signály pre COVID – 19, okamžite sa telefónicky skontaktujte so svojím lekárom, prípadne volajte Úrad verejného zdravotníctva alebo 112. Naliehavé varovné signály pre dospelých:
 - ťažké dýchanie alebo dýchavičnosť
 - pretrvávajúca bolest, alebo tlak na hrudník
 - zmätenosť, alebo neschopnosť vzbudenia reakcie
 - modrasté pery, alebo tvár

Máte podozrenie alebo potvrdený koronavírus?

- 1.** Zostaňte doma, nechodte do práce, školy ani na verejné priestranstvá. V prípade potreby nákupu alebo inej požiadavkej ľudí vo vašom okolí, aby išli za vás. Ak musíte ísi von, vyhnrite sa používaniu akéhokoľvek druhu verejnej dopravy alebo taxíkov. Vždy použite rúško na tvár.
- 2.** Starostlivo sledujte svoj zdravotný stav a príznaky. Príznaky nájdete na webe www.korona.gov.sk. Ak sa vaše príznaky zhoršia, okamžite kontaktujte svojho lekára.
- 3.** Oddychnite si a pite dostatok tekutín.
- 4.** Ak ste objednaní k lekárovi, telefónicky ho informujte, že máte alebo môžete mať COVID-19. Pokiaľ telefón nezdvihne, pošlite sms. K lekárovi nechodte.
- 5.** V prípade mimoriadnych zdravotníckych udalostí volajte na číslo 155 a informujte dispečing, že máte alebo môžete mať COVID-19.
- 155**
- 6.** Zakryte si ústa rúškom alebo odevom, keď kýchate alebo kašlete. Nepoužívajte samotné ruky, pretože sa dotýkajú mnohých povrchov.
- 7.** Umývajte si ruky mydlom a tepľou vodou najmenej 20 sekúnd viackrát za deň alebo použite dezinfekčný prostriedok na ruky s obsahom najmenej 60% alkoholu.
- 8.** Ak je to možné, zostaňte v samostatnej miestnosti a mimo dosahu ostatných ľudí vo vašej domácnosti. Malí by ste tiež používať samostatnú kúpeľňu a WC, ak je k dispozícii.
- 9.** Vyhnrite sa zdieľaniu osobných vecí s inými ľuďmi vo vašej domácnosti, ako sú riad, uteráky a posteľná bielizeň.
- 10.** Vyčistite všetky povrhy, ktorých sa často dotýkate, ako napríklad stoly a kľučky. Používajte domáce dezinfekčné prostriedky na dané povrhy.

Z Kotmanovej na Šušňov vrch – I. časť

Veporské vrchy, Stolické vrchy, Revúcka vrchovina, to sú pohoria Slovenského Rudohoria, ktoré obklopujú obec Kotmanová. Členitý strmý terén rozbrázdený hlbokými odvodňovacími žľabmi s vodnými kaskádami, ale aj nádherné lúky plne kvetov a svieže zelené lesy prispievajú svojim dielom k úžasnej malebnosti krajinu v okolí Kotmanovej. Moji známi z Košíc mi raz trefne povedali: "Kotmanová je tam, kde začínajú tie veľké kopce". A vraj vždy, keď idú z Košíc do Bratislavu južnou trasou, Veporské vrchy aj Poľana ich ohúria svojou masívnosťou.

Sihlianska planina alebo Na Vrchoch?

Veporské vrchy dominantné zo severu nad Kotmanovou sú súčasťou južnej časti Sihlianskej planiny, ktorá dostala názov podľa vrchárskej dedinky Sihla. Ale Sihla je príliš ďaleko, možno aj preto sa oficiálne geografický názov vôbec neuchytí a ľudia z Kotmanovej a okolia Sihlianskou planinu nazývajú po svojom "Na Vrchoch", alebo jednoducho hore na lazoch.

Veľké prevýšenie - záruka skvelých výhľadov.

Nadmorská výška Kotmanovej je 300 m n.m. v strede obce a nadmorská výška tých najvyšších blízkych vrcholov južnej časti Sihlianskej planiny nad Kotmanovou je cez 900 m n.m. Sú to vrchy **Vrchdobroč** 918, vrch **Surovina** známy skôr pod názvom Vysielač 922 a plošina **Táňovo** 929 m n.m. Prevýšenie /relatívna nadmorský výška/ je tu až 618 výškových metrov pre Vrchdobroč a 629 pre Táňovo. Najvyššie kopce Sihlianskej planiny ako je Bykovo, Čiertaž a Drahová dosahujú dokonca nadmorskú výšku cez 1100 m n.m., ale tie sú od Kotmanovej na pešo už dôst' ďaleko a sú viac zalesnené. Na Bykove je hustá smreková hora, takže výhľady žiadne, Čiertaž pri Lome nad Rimavicom, podobne aj Drahová poskytujú čiastkové výhľady severnými smermi na Tatry, na západ na Poľanu a Lubietovský Vepor a na východ na Klenovský Vepor.

Prečo sú Veporské vrchy veporské?

Oba kopce Lubietovský aj Klenovský Vepor patria medzi najvýraznejšie /hoci nie najvyššie/ vrchy Veporských vrchov a podľa týchto dvoch kopcov s tvarom vepra /Ľudový názov pochádza zo staroslovenčiny a pomenúva divú sviňu, brava / dostali **Veporské vrchy** aj svoje pomenovanie. Takže nie je to preto, že sa tu po vrchoch preháňa tak veľa "vepríkov" - divých sviň :)

Šušňov vrch.

V blízkom okolí Kotmanovej je veľa lokalít, ktoré poskytujú skvelé výhľady. A k týmto vyhliadkovým miestam vede aj veľa lesných ciest a chodníkov. V minulosti som písal o najvyššom najbližšom /podľa názoru kotmanovčanov/ kotmanovskom kopci **Kypci**, ležiacom juhovýchodne nad Kotmanovou v masíve Stolických vrchov, ale dnes to bude o jeho vyššom a mohutnejšom konkurentovi ležiacom naproti, o **Šušňovom vrchu**. Netuším, prečo ten vrch dostał od ľudí taký pejoratívny /hanlivý/ názov, ale jeho názov mu neuberá nič z toho, že je to najblížšia a suveréne aj najlepšia vyhliadková lokalita nad Kotmanovou. Možno niektorí kotmanovčania tento vrch pod týmto názvom ani nepoznajú, ale vrchol je osadený tabuľkou s názvom Šušňov vrch. Šušňov vrch má nadmorskú 750 m n.m., leží v chotári susednej obce Dobroč v časti nazývanej Malá dolina /tu hore vo Vrchoch nájdeme aj viac takých názvov s pomenovaním dolina, ktoré geograficky vzaté de faktu dolinami nie sú/ a týč sa severovýchodne nad Kotmanovou. Vzhľadom k tomu, že je presne taký, ako sú aj celé Veporské vrchy, placatý, rozložitý, a pretože strmé okraje Vrchov sú husto zalesnené, **z Kotmanovej, ktorá je utopená dole v údolí, paradoxne Šušňov vrch vôbec nevidno.**

Vrchpriečno, Dolina, Miklianovský vršok, Miklianovo, Hrbok.

Aby sme si urobili predstavu, kde asi nad Kotmanovou sa ten Šušňov vrch nachádza, treba si uvedomiť, že je to nad miestnymi časťami: **Vrchpriečno, Žľab s potôčikom Dolina, Miklianovo a Miklianovský vršok.**

Hore na Vrchoch tesne pod Šušňovým vrchom na južnej strane nad **Dolinou** les ukrýva niekoľko zborných lazníckych domov. Nedaleko nich sa zachovalo niekoľko prameňov pitnej vody. Sú prekryté veľkými plochými kamenmi. Pramienky z nich sa postupne zlievajú do malého potôčika a ten odvádzá vodu dole do Kotmanovej cez Žľab **Dolina**.

Atraktívny strmý skalnatý žľab **Dolina** bol vytorený činnosťou vody tečúcou medzi horskými výbežkami s miestnymi kotmanovskými názvami **Vrchpriečno a Miklianovo**. V čase hojnosti vody, na jar, alebo po silných dažďoch, je možné priamo z lesnej zvážnice obdivovať nádhernú vodnú kaskádu. Dole v Kotmanovej obteká tento potôčik kopček s milým názvom **Hrbok**, pričom tečie zopar obyvateľom Kotmanovej t.z.v. "poza humna", až sa nakoniec vlivia do Vrbínskeho potôčika.

Upravený chodník z Kotmanovej na Šušňov vrch.

Poľovníci, ktorých koncentrácia je v Kotmanovej neobyčajne vysoká, ale aj kotmanovčania, veľmi dobre poznajú najkratšiu možnú trasu vedúcu z Kotmanovej hore na Šušňov vrch. Tých trás je dokonca niekoľko. Horsie to bolo v mojom prípade. Ako chalupár z Banskej Bystrice, neznámy prostredia, musel som veru aj párkára zablúdiť v členitých kotmanovských krkohájoch, kym som nakoniec aj s pomocou rád od kotmanovčanov, "objavil" tie správne chodníky. Stará cesta zhora z Malej doliny vedúca severne dole popri Miklianovskom vršku smerom k hornej zvážnici už dávno padla za obeť sile prírody. A tak, keďže sa mi nechcelo chodiť na Šušňov vrch naokolo po zrekonštruovanej "laznej" ceste cez dlhočíne **Zákluky**, alebo naopak po kratšej, ale totálne vodou vymletej žltej TZT /turistickej značenej trase/ smerom na Dobroč, alebo úplne naokolo po lesnej ceste cez Dobročskú dolinu, tak som sa podujal vyčistiť niekoľko zachovaných fragmentov bývalých lazníckych chodníkov nachádzajúcich sa v lese pod Miklianovským vrškom, aj starý chodník vedúci krížom cez Žľab **Bereciová** a aj stále používaný chodník vedúci na dolnu zvážnicu traverzom cez **Priečno**. Chodníky sa nachádzajú v hustom lese, ten vyprodukuje každoročne množstvo lístia a halúz, a tak každý rok musím chodníky na jeseň aj na jar očistiť od lístia a haluziny. No a keďže som aj vásnivý cyklista, chodník som upravil tak, aby poslúžil nielen pešiakom, bežcom, turistom a poľovníkom, ale poskytol aj zábavu a adrenalín bajkerom pri zjazde dole do Kotmanovej na horskom bicykli. Vo svete MTB /horských bicyklov/ by mal chodník označenie ako zelený flowtrail /flow znamená, že sa iba minimalne šliape do pedálov a zelená farba znamená obtiažnosť ľahký až stredne ťažký/.

Pešo trvá výstup podľa kondície pešiaka asi 1 hodinu až 1,5 hod. Cesta späť asi 45 min až 1 hod. Na MTB je zatiaľ platný zjazdový rekord v segmente na Strave /server pre športovcov/ 6 minút a 42 sekúnd vid <https://www.strava.com/segments/26087314>.

autor článku: Miroslav Pilát – chalupár v Kotmanovej

(Pokračovanie v budúcom čísle)

